PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 181 (280) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 5 grudnia 1928 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Prawda 2.XII w art. p. n. „Niech o tem pamiętają panowie Józewscy" oświadcza, iż deklaracje członków C. K. W. USRR. dowiodły głębokiego oburzenia ludności pracującej USRR. z powodu uczynionego przez faszystów polskich krwawego pogromu ukraińców we Lwowie. Pogrom ten oburzył ludność USRR., która przyzwyczaiła się do nieograniczonego równouprawnienia narodowościowego oraz do możliwości nieskrępowanego rozwoju narodowego i kulturalnego. Deklaracje mniejszości USRR. miały znaczenie pięknego symbolu. Wszyscy mówcy pamiętali o tem, iż rewolucja październikowa i władza sowiecka stworzyły z carskiej Rosji państwo wolnych narodów, poza granicami którego faszyzm polski usiłuje z pomocą bagnetów rozstrzygnąć zagadnienie narodowościowe. Trudno pomyśleć, iż panowie Józewscy, którzy urządzili krwawy pogrom we Lwowie, zamierzają „ratować" wolną Ukrainę sowiecką. Na szczęście, Józewscy stanowią w Polsce małą garstkę, zaś Ukraińcy, Białorusini — miljony. Również proletarjat polski nauczył się wielu rzeczy w ciągu 10 lat panowania Polski. Burżuazja polska powinna pamiętać o podstawach społecznej i narodowościowej struktury Polski faszystowskiej.

Izwiestja 1.XII donoszą, że na posiedzeniu C. K. W. sowietów USRR w Charkowie członek C. K. W. Chodmiew, należący do delegacji kijowskiej, ogłosił interpelację pod adresem rządu. W interpelacji tej Chodmiew wskazał, iż podpisując traktat ryski Polska zobowiązała się do poszanowania praw zamieszkałych w Polsce Ukraińców. Wiadomość o niesłychanem złamaniu postanowień art. 7 traktatu ryskiego wywołała na Ukrainie sowieckiej oburzenie. Faszyści polscy i władze polskie zniszczyły ukraińskie instytucje kulturalne. Prof. Gruszewski otrzymał ze Lwowa zawiadomienie, iż ukraińskie instytucje naukowe zostały całkowicie zniszczone, bardziej, niż podczas wojny światowej. Chodmiew zainterpelował rząd, domagając się odpowiedzi na pytanie, co zostało poczynione dla obrony złamanych przez rząd polski postanowień ryskiego traktatu. Mowa Chodmiewa przerywana była przez członków C. K. W., którzy krzyczeli pod adresem Polski „Hańba".

Prawda 1.XII podaje, że na posiedzeniu sesji C. K. W. sowietów USRR, po ogłoszeniu interpelacji kijowskiej delegacji, przemawiali reprezentanci wszystkich mniejszości Ukrainy: Polacy, Rosjanie, Niemcy, Żydzi, Bułgarzy, Chińczycy, Tatarzy i t. p. Wszyscy mówcy zapewniali C. K. W. co do oddania idei współżycia narodowości w państwie sowieckiem. Delegacja Marchlewszczyzny ogłosiła deklarację, w której zarzuciła „faszystowskiej" Polsce przygotowania do napadu na ZSRR i potępiła „prowokacyjną" politykę polsko-petlurowskiego faszyzmu". Po ogłoszeniu tych deklaracji przemawiał w odpowiedzi na interpelacje kijowskiej delegacji przewodniczący C. K. W. Piotrowski, który oświadczył, iż rozumie doskonale uczucia ludności USRR i jej oburzenie z powodu pogromów ukraińskich instytucyj kulturalnych we Lwowie. Prezydjum C. K. W. otrzymuje setki depesz protestacyjnych. Lecz oburzenie ludności nie powinno skłonić C.K.W. do naśladowania polityki Sejmu polskiego i niektórych polskich działaczów państwowych, którzy pozwalają sobie na krytykę USRR i ZSRR. Zarówno rząd USRR, jak i rząd ZSRR dążą do zachowania pokoju. Wobec tego należy wyrzec się omówienia kwestji o ewentualnem złamaniu postanowień art. 7 traktatu ryskiego na plenum sesji i załatwić tą sprawę zwykłą drogą dyplomatyczną. Rząd USRR nie zapomina bynajmniej o tem, iż art. 7 traktatu ryskiego broni prawa ukraińskiej Polski i Ukrainy zachodniej do rozwoju narodowego i kulturalnego. Rząd USRR jest pewien, iż dyplomacja sowiecka znajdzie drogę dla obrony tych praw.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Izwiestja 1.XII w komentarzach do depeszy z Warszawy o przebiegu i uchwałach zjazdu zjednoczenia miast i wsi, donoszą, że uchwały tego zjazdu w sprawie polityki narodowościowej świadczą o zupełnem bankructwie dotychczasowej narodowościowej polityki piłsudczyków. Piłsudczycy dążyli do porozumienia z ugodowym odłamem Ukraińców i Białorusinów, lecz czyny władz polskich na ziemiach wschodnich państwa uniemożliwiły to porozumienie. Obecnie piłsudczykom nie pozostaje nic innego, jak zwalać

na mniejszości narodowe winę za niepowodzenie własnej polityki.

Izwiestja 2.XII, omawiając aresztowania członków strajkowego komitetu manufaktury Widzewskiej w Łodzi, oświadczają, iż przedsiębiorstwo to stanowi własność kapitału angielskiego. Wobec tej okoliczności władze polskie otaczają je szczególną opieką i zastosowały dla likwidacji strajku niezwykłe środki. Aresztowania łódzkie są najlepszym dowodem nacisku, który Anglja wywiera na życie polityczne Polski.

NIEMCY A Z. S. R. R.

Izwiestja 1.XII streszczają w depeszy z Paryża artykuł „Temps" w sprawie niemiecko-sowieckich rokowań gospodarczych. W komentarzach do tej depeszy pismo nazywa artykuł „Temps" prowokacją, obliczoną na nastraszenie Niemiec i zerwanie rokowań niemiecko-sowieckich, lecz opinja sowiecka sądzi, iż żadne akty prowokacji nie będą w stanie przeszkodzić normalnemu rozwojowi stosunków niemiecko-sowieckich.

STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

Rossija i Sławianstwo 1.XII (nowe pismo pod redakcją K. Zajcewa i P. Struwego) oświadcza w art. wst., iż program jego oparty jest na haśle bezwzględnej walki z komunizmem we wszystkich jego objawach. Dążąc do obalenia ustroju komunistycznego w Rosji pismo nie będzie wysuwało hasła restauracji politycznej i gospodarczej, w zakresie stosunków międzynarodowych będzie dążyło do zbliżenia narodów słowiańskich.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Prasa sowiecka z pierwszych dni grudnia ogłasza uchwały prowincjonalnych organizacyj partyjnych, które domagają się organizacji nowego „oczyszczania" partji od czynników „kułackich", opozycyjnych i t. p.

Prawda 1.XII donosi, że w Moskwie i w Leningradzie odbyły się ogólne zgromadzenia członków partji. W imieniu C. K. partji w Moskwie przemawiał Mołotow, w Leningradzie Rykow. Po wysłuchaniu tych przemówień zebrania powzięły uchwały, w których potępiły opozycję prawicową.

Prawda 30.XI ogłasza uchwałę C. K. partji o usunięciu ze stanowiska naczelnego redaktora pisma „Komsomolskaja Prawda" Kostrowa. Uchwała zarzuca Kostrowowi tendencyjne oświetlenie przebiegu walki z oopzycją prawicową na łamach swego pisma, „odchylenie" w stronę opozycji lewicowej oraz niestosowanie się do wskazówek C. K. partji.

Prawda 30.XI donosi, że stosunek C. K. partji do opozycji prawicowej spotkał się z uznaniem leninowskiej większości partyjnej, która nie pozwoli na istnienie oportunistycznych prądów.

SPRAWY NARODOWOŚCIOWE.

Prasa sowiecka z ostatnich dni listopada donosi o licznych objawach antysemityzmu i znęcania się nad Żydami w ZSRR. W znęcaniu się tem, jak również w kilku pogromach brali udział robotnicy, studenci i nawet członkowie związku młodzieży komunistycznej. Partja komunistyczna prowadzi z tem zjawiskiem energiczną walkę. W Woronežu aresztowano studentów, którzy brali udział w pogromie, w innych wypadkach antysemitów pociągano do odpowiedzialności.

POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

Poslednija Nowosti 30.XI donoszą, że centralna komisja mieszkaniowa w Moskwie uchwaliła wysiedlić z nieruchomości miejskich we wszystkich miastach ZSRR byłych właścicieli tych nieruchomości, którzy dotychczas mieszkaja w byłych własnych domach, będących obecnie własnością państwa.

NOTATKI I INFORMACJE

RÓŻNE.

Prawda 30.XI donosi, że 5.XII w Warszawie rozpoczynają się obrady konferencji kolejowej z udziałem Polski, Niemiec i ZSRR. Rząd swoiecki mianował zastępcę komisarza ludowego komunikacji Łagutina na stanowisko przewodniczącego delegacji sowieckiej na tej konferencji.

Izwiestja 29.XI. podają, że C. K. W. sowietów republiki Krymskiej uchwalił utworzyć na 50 tys. ha. 2 wielkie państwowe gospodarstwa zbożowe. Koszta organizacji tych „fabryk zboża" wyniosą 900 tysięcy rubli.

Izwiestja 29.XI donoszą, że w obwodzie Wotskim wykryto nielegalne tranzakcje kupna i sprzedaży ziemi. Sprzedawano i kupowano ziemię wartości do 3 tysięcy rubli. Skup ziemi prowadzili miejscowi „kułacy". Urzędnicy sowieccy i komuniści wiedzieli o dokonywanych tranzakcjach, lecz nie wtrącali się do akcji „kułaków".

ARTYKUŁY NIEUWZGIĘDNIONE.

Nowoje Wremia 22.XI. Sprawa Woyciechowskiego (art. prof. Krasińskiego).

Wozroždenje 24.XI. Barbarzyńcy i europejczycy (o Adamie Wieniawskim). — Autokefalja polska a cerkiew rosyjska.

Zak. Gr. Prac. Dr., S. z. o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40

Drukowane na prawach rękopisu.